

Kritéria hodnocení profilové maturitní zkoušky z anglického jazyka

1. Ústní část

Student si vylosuje monotematický pracovní list, který obsahuje text, otázky prověřující porozumění textu, obecné otázky k tématu (general questions) a s tématem související obrázek.

1.1 Kritéria hodnocení ústní části

Zkouška je hodnocena podle čtyř kritérií:

Zadání/obsah a projev

Lexikální kompetence – rozsah slovní zásoby a vhodnost použití

Gramatická kompetence a prostředky textové návaznosti

Fonologická kompetence – plynulost projevu, výslovnost a intonace

1.1.1 Zadání/obsah a projev

Jak zkoušející tak přísedící ohodnotí výkon žáka celými čísly na bodové škále od 0 do 8. Žák může získat max. 16 bodů.

Zkoušející/přísedící přidělí 8 bodů, pokud odpovědi na otázky k textu jsou obsahově správné a v odpovídající míře podrobné. Sdělení v části „general questions“ je obsahově správné, účelné a v odpovídající míře podrobné. Sdělení je souvislé a logicky uspořádané. Žák na dotazy zkoušejícího či přísedícího reaguje okamžitě a správně. Pomoc zkoušejícího není nutná.

Zkoušející/přísedící přidělí 0 bodů, pokud sdělení ani za neustálé pomoci zkoušejícího nesplňuje požadavky zadání.

1.1.2 Lexikální kompetence – rozsah slovní zásoby a vhodnost použití

Jak zkoušející, tak přísedící ohodnotí výkon žáka celými čísly na bodové škále od 0 do 8. Žák může získat max. 16 bodů.

Zkoušející/přísedící přidělí 8 bodů, pokud žák používá širokou slovní zásobu, zejména slovní zásobu specifickou pro dané téma. Tato slovní zásoba je používána správně.

Zkoušející/přísedící přidělí 0 bodů, pokud chyby ve slovní zásobě komplikují porozumění a slovní zásoba je značně omezená.

1.1.3 Gramatická kompetence a prostředky textové návaznosti

Jak zkoušející, tak přísedící ohodnotí výkon žáka celými čísly na bodové škále od 0 do 8. Žák může získat max. 16 bodů.

Zkoušející/přísedící přidělí 8 bodů, pokud se gramatické chyby objeví pouze ojediněle a neztěžují porozumění. Rozsah mluvnických prostředků je široký a mluvnické prostředky jsou používány správně. V projevu žáka se uplatňují prostředky textové návaznosti, které jsou použity správně a vhodně.

Zkoušející/přisedící přidělí 0 bodů, pokud gramatické chyby komplikují porozumění, rozsah mluvnických prostředků je nedostatečný a prostředky textové návaznosti nejsou používány nebo jsou používány jen minimálně.

1.1.4 Fonologická kompetence – plynulost projevu, výslovnost a intonace

Jak zkoušející, tak přisedící ohodnotí výkon žáka celými čísly na bodové škále od 0 do 3. Žák může získat max. 6 bodů.

Zkoušející/přisedící přidělí 3 body, pokud projev je plynulý, chyby ve výslovnosti se objevují jen výjimečně a nekomplikují porozumění, intonace je přirozená.

Zkoušející/přisedící přidělí 0 bodů, pokud je projev nesouvislý, výslovnost brání porozumění a intonace je nepřirozená.

1.2 Bodování a celkové hodnocení ústní části

Maximální počet dosažených bodů je 54. Všechny body přidělené zkoušejícím a přisedícím se sečtou. Tato hodnota je bodový zisk za ústní část.

2 Písemná část

Žák vypracuje s ohledem na zadaný slohový útvar text v rozsahu 200-230 slov. V zadání se mohou objevit tyto typy slohových útvarů:

Formální dopis/e-mail – motivační dopis, stížnost/reklamace, žádost o informace, omluva

Neformální dopis – dopis kamarádům, známým, členům rodiny

Charakteristika

Vypravování

Úvaha

Článek/Recenze

Popis

2.1 Počítání slov

Jako jedno slovo počítáme mimo jiné:

předložky, spojky, zájmena, citoslovce (*bow-wow; bang*), členy, zkratky (*NASA*), víceslovná vlastní jména a názvy (*Jack Smith; United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland; Žďár nad Sázavou*), řadové číslovky (*1st*), rozepsané datum (*21st October 2009*), adresu (*pepa@seznam.cz; 10 Downing Street, London SW1A 2AA*), slova psaná se spojovníkem (*check-in; dry-cleaning*)

Jako slovo nepočítáme:

číslovky psané číslicí (1982; 22. - 23.4.; 29. 9. 2020), opakované vlastní jméno (*Jack Smith is my friend. Jack Smith comes from London.* V 1. větě se vlastní jméno počítá jako 1 slovo, ve 2. větě se vlastní jméno již nepočítá. Celkem je tedy v obou větách 7 slov.), **nadpis, který je součástí zadání.**

Jako jednotlivá slova také počítáme:

stažené tvary (*it's = it is* jsou 2 slova, *haven't = have not* jsou 2 slova, *can't = cannot* je 1 slovo),
frázová slovesa (*get up* jsou 2 slova, *put up with* jsou 3 slova)

2.2 Kritéria hodnocení písemné části

Zkouška je hodnocena podle následujících kritérií:

Čitelnost, rozsah, dodržení zadání

Formální náležitosti daného slohového útvaru (dále „register“)

Srozumitelnost, logické uspořádání a členění textu

Lexikální kompetence – rozsah slovní zásoby a vhodnost použití

Gramatická kompetence a prostředky textové návaznosti

2.2.1 Požadovaný register jednotlivých slohových útvarů

2.2.1.1 Formální dopis/e-mail

Text obsahuje oslovení, úvod, hlavní část, závěr, rozloučení a podpis; text je náležitě členěný do odstavců;

Oslovení v případě, že nevíme, kdo bude dopis číst *Dear Sir / Dear Madam* a příslušné rozloučení *Yours faithfully* + podpis; oslovení v případě, že známe jméno osoby, která bude dopis číst *Dear Mr/Mrs/Miss/Ms + name* a příslušné rozloučení *Yours truly/Yours sincerely/Sincerely (yours)* + podpis celým jménem

Požadované jazykové prostředky: zdvořilostní fráze, preference trpného rodu před činným, plné slovesné tvary

Nepřijatelné jazykové prostředky: citově zabarvená slova, slangové výrazy, časté používání frázových sloves, stažené slovesné tvary

2.2.1.2 Neformální dopis/e-mail

Text obsahuje oslovení, úvod, hlavní část, závěr, rozloučení a podpis; text je náležitě členěný do odstavců;

Oslovení *Dear/Hi/Hello + name*; rozloučení *Love/Best wishes/See you/see you soon/Best regards/Kind regards/Regards/Yours/Take care/Bye* + podpis

Požadované jazykové prostředky: výrazy typické pro hovorový jazyk (např. *well, right?*), frázová slovesa, stažené slovesné tvary, preference činného rodu před trpným

Přijatelné jazykové prostředky: citově zabarvené výrazy a slangové výrazy, zkratky srozumitelné běžnému čtenáři (např. *ASAP, BTW*), emotikony v omezené míře

Nepřijatelné jazykové prostředky: tvary *gonna, wanna* (patří pouze do neformálního mluveného projevu, sms a stručných písemných vzkazů), tvary typu *Gr8, CU* (patří pouze do sms a stručných písemných vzkazů), emotikony ve zvýšené míře

2.2.1.3 Charakteristika

Text může být formální až semi-formální, čemuž odpovídají zvolené jazykové prostředky; text obsahuje vhodný nadpis (lze převzít ze zadání) a je náležitě členěný do odstavců;

Požadované jazykové prostředky: především přídavná a podstatná jména, intenzifikátory; odpovídá-li to zadání (např. charakteristika osoby podle jejího jednání), požadují se dějová slovesa a příslovce

Nevhodné jevy: neustálé opakování slovesa *to be*

2.2.1.4 Vypravování

Text obsahuje vhodný nadpis (lze převzít ze zadání) a je náležitě členěný do odstavců; text líčí skutečnou nebo fiktivní událost, zachovává logickou a časovou návaznost, tj. úvod, hlavní část (jádro sdělení, zápletka), závěr (rozuzlení zápletky a vyvrcholení děje); důležitá je chronologie děje; děj může být doplněn i popisem (např. stručný popis prostředí, postav, pocitů apod.);

Požadované jazykové prostředky: semi-formální až neformální; rozmanitá dějová slovesa, souslednost časů, příslovce, hovorové výrazy (především v přímé řeči), frázová slovesa, prostředky textové návaznosti k vyjádření chronologie děje (např. *at the beginning, next, then, afterwards, after that, finally* apod.)

Nevhodné jevy: neustálé opakování sloves *to be* a *to have*

2.2.1.5 Článek

Text je určen pro noviny nebo časopis. Stupeň formálnosti je dán cílovou skupinou čtenářů. Není-li cílová skupina jasná, text je formální. Autor zpracovává téma a zároveň prezentuje vlastní názor či postřehy; důležité je dodržení linearity a návaznosti myšlenek.

Požaduje se: nadpis, odstavce (úvod, hlavní část, závěr; hlavní část může být členěna dále do odstavců); prostředky textové návaznosti k vyjádření linearity a návaznosti myšlenek (např. *firstly, secondly, next, then, afterwards, because, so, therefore* apod.)

Nevhodné jevy: neustálé opakování sloves *to be* a *to have*

2.2.1.6 Popis

Text předává informace o předmětu, místě nebo ději; text je věcný a výstižný; informace jsou řazené od nejobecnějších charakteristik k detailům;

Požaduje se: nadpis, odstavce (úvod, hlavní část, závěr; hlavní část může být členěna dále do odstavců); logická struktura textu, plynulý přechod popisu od jedné části k druhé;

Požadované jazykové prostředky: jednoznačná a výstižná slova a slovní spojení, zvláště podstatná jména a hodnotící přídavná jména, vazba *there is / there are*, příslovce místa, času a způsobu; v závislosti na zadání slova a slovní spojení k vyjádření pocitů pisatele.

Nevhodné jevy: neustálé opakování a nadužívání vazby *there is / there are* a slovesa *to be*

2.2.1.7 Úvaha

Text se zamýšlí nad aktuálním problémem; vyjadřuje subjektivní názory autora; obsahuje argumenty pro a proti; výzvy a otázky určené čtenářům; návrh řešení problému

Požaduje se: nadpis, odstavce (úvod, hlavní část, závěr; hlavní část může být členěna dále do odstavců); logická struktura textu; závěr vyvozený z argumentů; přiměřený stupeň formálnosti

Požadované jazykové prostředky: slovesa vyjadřující myšlenkové pochody, hodnotící přívlastky, řečnické otázky a odpovědi; fráze typu *in my view, for example, actually, to sum up* apod.

Nevhodné jevy: neformální jazykové prostředky, nejsou-li součástí např. citátů

2.3 Bodování písemné části

Maximální počet dosažených bodů je 72. Od této hodnoty hodnotitel odečítá:

18 bodů za nedodržení každého jednoho požadavku zadání

18 bodů za překročení/nedodržení rozsahu o 1 interval, 36 bodů za překročení/nedodržení rozsahu o 2 intervaly (1 interval = 30 slov); při překročení/nedodržení rozsahu o více než 2 intervaly se práce hodnotí 0 body.

max. 10 bodů za nedodržení registru viz 2.2.1 (např. 2b pokud v popisu chybí vazba *there is/there are*, 2b pokud je např. v neformálním e-mailu použit výraz *yours faithfully*, ve formálním mailu použit výraz *wanna*); 2b za časté opakování stejného slova nebo fráze; 1b za chybný formát adresy nebo data apod;

max. 10 bodů za faktické chyby a nelogičnosti textu

4 body za chybějící odstavce

4 body za irelevantní informaci

5 bodů za větu, která nedává smysl nebo je nečitelná

2 body za slovo, které nedává smysl nebo je nečitelné

3 body za hrubé gramatické chyby:

don't x doesn't; was x were; has x have; neznalost formulace otázky s do/did; neznalost formulace záporu s don't/didn't; záměna is x are, was x were;

2 body za gramatické a lexikální chyby:

Ve větě chybí podmět; chybná shoda podmětu s přísudkem (např. *news are*), chybně použitý gramatický čas (např. místo předpřítomného času je použit minulý); chybně formulovaný gramatický čas (např. chybí pomocné sloveso, je chybně uveden tvar minulého času nebo třetího tvaru nepravidelného slovesa *swam x swum* apod.); chybně použitý/formulovaný trpný rod; chybně použitá/formulovaná nepřímá řeč; chybně použitá/formulovaná nepřímá otázka; chybně použité modální sloveso; chybně použitý/formulovaný kondicionál; více než jeden zápor ve větě; chybný slovosled; chybně použitá/formulovaná vazba *used to*; chybně použitý 2. a 3. stupeň přídavného jména a příslovce; chybně použité výrazy *both – and, either – or, neither – nor*; záměna *which x that x what x who; some x any; much x many*; chybně použité slovo (např. *lend x borrow; blessed x pleased*); chyba ve spellingu měnící význam slova nebo mění slovo na neexistující (např. *soap x soup, which x witch, althou x although*); chybně použitý nebo nepoužitý prostředek textové návaznosti; záměna

přídavných jmen s koncovkou *-id x -ing* (např. *bored x boring*); záměna *there is a it is*; chybný verb pattern (*I want playing*);

1 bod za gramatické a lexikální chyby:

Záměna průběhové a prosté formy gramatického času; neurčitý člen před podstatným jménem v množném čísle; tvar množného čísla podstatného jména (např. *families x familys; machine x machines*); chybně formulovaný 2. a 3. stupeň přídavného jména a příslovce; předložka (např. *in 3 o'clock x at 3 o'clock*), záměna *going to x will*; záměna příslovce a přídavného jména (*kind x kindly*); záměna *this x these x that x those*; chybějící *s* ve 3. os. jedn.č. v čase přítomném prostém (*he write*); chybné přivlastňování se *'s*; chybně použitý intenzifikátor (např. *very huge x absolutely huge, really huge*); záměna *as x like*; chybné zájmeno (*she x her; them x it*); použití více než jednoho determinátoru (*my the best friend*); *some* před podstatným jménem v jednotném čísle (*some book*), chybný tvar *a lots of x a lot of/lots of*;

0,5 bodu za gramatické a lexikální chyby:

chybný nebo chybějící člen či jiný determinátor; záměna *every x each*; chybně použité *s* v přívlastcích typu *eighteen-years-old x eighteen-year-old*

1 bod za tři drobné chyby typu: chyba ve spellingu, která nebrání porozumění a nemění význam slova (např. *travelling x traveling; Prag x Prague*), chyby v interpunkci, pokud nejsou na úkor porozumění; zájmeno *I* psané malým *i*.

Amerikanismy tolerujeme v lexiku, nikoli v gramatice a spellingu. Ve sporných případech se řídíme učebnicí *New Success intermediate* ISBN 978-1-4082-9710-0.

2.4 Celkové hodnocení písemné části

Rozdíl, který se získá po odečtení bodů podle čl. 2.3 z maximální hodnoty 72, se vydělí dvěma a zaokrouhlí na celé číslo směrem nahoru. Tato hodnota je bodový zisk za písemnou část.

3 Celkové hodnocení profilové maturitní zkoušky

Body získané v části 1.2 a 2.4 se sečtou. Podle výsledného součtu se udělí stupeň prospěchu:

výborný 90 - 80

chvalitebný 79 - 68

dobrý 67 - 56

dostatečný 55 – 45

nedostatečný 0 – 44